

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościółek
Sędziowie:	SSA Hanna Nowicka de Poraj (spr.) SSA Marek Boniecki
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa B. T.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w K.

o stwierdzenie nieważności ewentualnie uchylenie uchwał wspólników

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 27 października 2015 r. sygn. akt IX GC 436/14

1. prostuje komparycję zaskarżonego wyroku w ten sposób, że przedmiot sprawy określa jako stwierdzenie nieważności, ewentualnie uchylenie uchwał wspólników;

2. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSA Marek Boniecki SSA Wojciech Kościółek SSA Hanna Nowicka de Poraj

I ACa 62/16

UZASADNIENIE

Powódka B. T. domagała się stwierdzenia nieważności, ewentualnie uchylenia, dwóch uchwał z dnia 12 lutego 2014 r. strony pozwanej (...) spółki z o.o. w K., w przedmiocie odwołania powódki z funkcji członka zarządu spółki (uchwała nr (...) i o powołaniu L. L. na tę funkcję (uchwała nr(...))

W uzasadnieniu pozwu podano, że powódka i T. L. są wspólnikami pozwanej spółki; posiadają po 50% udziałów każdy. Powódka i T. L. są też członkami zarządu spółki, uprawnionymi do wspólnej reprezentacji. Zgodnie z § (...) umowy spółki, nadzwyczajne zgromadzenia wspólników zwołuje zarząd. Nadzwyczajne zgromadzenie na którym podjęto

zaskarżone uchwały zwołał samodzielnie T. L., bez wiedzy powódki, będąc świadomy tego, że powódka przebywa na urlopie. Zawiadomienie o zgromadzeniu powódka otrzymała już po powrocie z urlopu.

Podjęte w takich warunkach uchwały są w pierwszej kolejności nieważne, gdyż T. L., zwołując samodzielnie nadzwyczajne zgromadzenie wspólników, naruszył przepis art. 208 § 4 k.s.h., gdyż zwołanie zgromadzenia na którym miały być podjęte uchwały w sprawie zmiany członków zarządu niewątpliwie przekracza zakres zwykłego zarządu sprawami spółki. Zarząd winien był działać łącznie przy zwoływaniu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników. Działanie T. L. naruszyło ustawę, lub, co najmniej, miało na celu obejście jej przepisów (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 2 k.s.h.).

Spełnione zostały też przesłanki wskazane w art. 249 § 1 k.s.h. co oznacza, że zaskarżone uchwały powinny zostać uchylone. Samodzielne zwołanie przez T. L. nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników było sprzeczne z § (...) umowy spółki, tym samym również uchwały podjęte z naruszeniem umowy spółki. Niezależnie od tego przedmiotowe uchwały mają na celu pokrzywdzenie powódki, posiadającej 1/2 udziałów w spółce, Uchwały te, jako podjęte przez drugiego wspólnika ze świadomością, iż powódka nie wie o zgromadzeniu, naruszają dobre obyczaje.

Pozwana (...) Spółka z o.o. w K. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu.

Pozwana zarzuciła brak legitymacji czynnej powódki do zaskarżenia uchwał podjętych w dniu 12 lutego 2014 r (art. 250 pkt 4 k.s.h. w zw. z art. 252 § 1 k.s.h.). Powódka została prawidłowo zawiadomiona o terminie zgromadzenia wspólników. Nieprawdziwe są bowiem twierdzenia powódki jakoby zawiadomiła ona T. L., jako wspólnika i członka zarządu, o okolicznościach mogących uniemożliwić jej uczestnictwo w zgromadzeniu wspólników pozwanej, zwłaszcza nie informowała o urlopie wypoczynkowym. Ponadto w okresie poprzedzającym zwołanie zgromadzenia powódka w ogólnie nie uczestniczyła w prowadzeniu spraw spółki, co zresztą stanowiło podstawę jej odwołania z funkcji członka zarządu. Zdaniem pozwanej powódka w okresie zawiadomieni jej o zgromadzeniu przebywała w K., zawiadomienie odebrała a nieuczestniczenie w zgromadzeniu było jej świadomą decyzją. Niezależnie od tego czynność zwołania zgromadzenia nie przekracza zakresu zwykłych czynności spółki. Zarząd spółki działa w sposób niesformalizowany również dlatego, że cały ciężar prowadzenia spraw spółki spoczywał na wspólniku T. L..

Brak jest podstaw do stwierdzenia nieważności zaskarżonych uchwał. W ocenie pozwanej zwołanie nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników było zgodne z obowiązującymi przepisami. Zwołanie zgromadzenia nie jest czynnością prawną i nie stosuje się do niego zasad reprezentacji spółki, dopuszcza się zwoływanie zgromadzenia wspólników przez niepełny skład zarządu spółki, zwłaszcza w sytuacjach patologicznych. Również dokument zawiadomienia nie musi być podpisany przez wszystkich członków zarządu.

Jednakże nawet w przypadku uznania zwołania zgromadzenia za wadliwe brak jest podstaw do wzruszenia zaskarżonych uchwał. Wadliwość proceduralna uchwały może stanowić przyczynę stwierdzenia nieważności tylko wtedy, gdy miała wpływ na treść uchwały.

Nie zostały też spełnione przesłanki uchylenia uchwał, określone w przepisie art. 249 § 1 k.s.h. Przedmiotowe uchwały nie są niezgodne z umową spółki, zwłaszcza w sytuacji przyjęcia, że zgromadzenie wspólników zostało zwołane prawidłowo. Powódka nie wykazała, by przedmiotowa uchwała była sprzeczna z dobrymi obyczajami, zwłaszcza, że nie wykazała o jaki „dobry obyczaj” chodzi. Zarzutu takiego nie może zwłaszcza stawiać powódka, która sama narusza dobre obyczaje, uchylając się od uczestniczenia w czynnościach spółki. Nie może też uznać jakoby zaskarżone uchwały prowadziły do pokrzywdzenia powódki, albowiem powódka nie została pozbawiona praw wspólnika spółki.

Wyrokiem z dnia 27 października 2015 r, sygn.. akt IX GC 436/14, Sąd Okręgowy w Krakowie: I/ stwierdził nieważność uchwały nr (...) i uchwały nr (...) podjętych na nadzwyczajnym zgromadzeniu wspólników pozwanej, II/ zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 4 737 zł, tytułem kosztów procesu.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 38 k.c. osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Tym samym działanie organów w sposób sprzeczny z ustawą, czyli z przekroczeniem kompetencji, nie rodzi skutków i nie może być uznane za działanie osoby prawnej.

Do kompetencji zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy reprezentacja w stosunkach zewnętrznych, prowadzenie spraw dotyczących zarządu mieniem, a także zwoływanie zgromadzeń wspólników (art. 201 i 235 ksh). Zarząd, który może składać się z jednego albo większej liczby członków, jest powoływany, odwoływany i kontrolowany w zakresie prawidłowości realizacji zadań przez zgromadzenie wspólników (art. 201 par. 2 i art. 228 ksh). Członkowie zarządu za wywiązanie się ze swoich obowiązków odpowiadają przed zgromadzeniem wspólników, które jest władne odwołać ich z pełnionej funkcji (art. 231 par. 2 pkt 3 i par. 3 ksh).

Pomiędzy członkami wieloosobowego zarządu obowiązuje zasada równorzędności, wynikająca z cywilnoprawnego charakteru ich wzajemnych relacji (art. 208 i 2 ksh). Oznacza to, że członek zarządu nie jest uprawniony do kontroli i oceny działań innego członka. Tym samym nie jest uprawniony do zwołania zgromadzenia wspólników w celu poddania pod obrady swojej sugestii dotyczącej zmiany w składzie zarządu. Decyzja o zwołaniu zebrania wspólników w takiej sprawie, ze względu na brak kompetencji zarządu do jej podjęcia, nie jest zatem działaniem organu osoby prawnej, a tym samym nie wywołuje skutku z art. 232 ksh polegającego na ukonstytuowaniu się zgromadzenia.

Konsekwencją podjęcia w takich okolicznościach uchwał powinno być sądowe stwierdzenie ich nieważności na podstawie art. 252 par. 1 ksh.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy Sąd Okręgowy ustalił, że członek zarządu T. L. podjął wbrew woli B. T., która nie zamierzała złożyć rezygnacji, decyzję o zwołaniu na dzień 12 lutego 2014 r. nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, w celu podjęcia uchwały o jej odwołaniu z funkcji i o powołaniu swojej matki – L. L.. Decyzję tłumaczył niewywiązywaniem się powódki z powierzonych jej obowiązków.

W dniu 12 lutego 2014 r. został sporządzony akt notarialny potwierdzający odbycie zgromadzenia z udziałem T. L. i podjęcie uchwał dotyczących odwołania B. T. z funkcji członka zarządu (uchwała nr (...)) i powołania w jej miejsce L. L. (uchwała nr(...)).

Powyższy stan faktyczny daje zatem podstawę do stwierdzenia nieważności tych uchwał o czym Sad Okręgowy orzekł w punkcie I wyroku. Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach zawartego w punkcie II wyroku Sad Okręgowy wskazał przepis art. 98 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego **zaskarżyła apelacją w całości strona pozwana**, zarzucając:

1/ naruszenie prawa materialnego, a to:

a/ art. 235 § 1 k.s.h. w zw. z art. 204 § 1 k.s.h. w zw. z art. 232 k.s.h. przez przyjęcie, że do kompetencji członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie należy zwołanie zgromadzenia wspólników, w którego porządku obrad znajduje się punkt obrad dotyczący odwołania innego członka zarządu tej spółki;

b/ art. 209 k.s.h. w zw. z art. 208 § 2 k.s.h. przez przyjęcie, że członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie powinien wstrzymać się od uczestnictwa w prowadzeniu spraw spółki z zakresu zwołania zgromadzenia wspólników, w którego porządku obrad znajduje się punkt obrad dotyczący odwołania innego członka zarządu tej spółki;

c/ art. 208 § 4 k.s.h. przez przyjęcie, że decyzja o zwołaniu zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie jest decyzją wchodzącą w skład czynności nieprzekraczających zwykłych czynności spółki z ograniczoną odpowiedzialnością a w konsekwencji do zwołania zgromadzenia wspólników tej spółki nie jest uprawniony członek zarządu bez uprzedniego podjęcia uchwały w tej sprawie przez zarząd przedmiotowej spółki (art. 208 § 3 k.s.h.);

d/ art. 252 § 1 k.s.h. przez przyjęcie, że wadliwość w sposobie zwoływania zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie mająca wpływu na treść uchwał podjętych na przedmiotowym zgromadzeniu może stanowić podstawę stwierdzenia nieważności tychże uchwał;

2/ naruszenie prawa procesowego, a to:

a/ brak dokonania istotnych w sprawie ustaleń faktycznych;

b/ art. 250 pkt 4/ 1 k.s.h. w zw. z art. 238 § 1 k.s.h. przez przyjęcie, że powódka posiada legitymację czynną do wniesienia powództwa w niniejszej sprawie a to na skutek wadliwego zawiadomienia powódki o zwołaniu nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej z dnia 12 lutego 2014 r. pomimo, że do zwołania przedmiotowego zgromadzenia doszło zgodnie z postanowieniami art. 238 § 1 k.s.h. oraz art. 238 § 2 k.s.h.;

c/ art. 328 § 2 k.p.c. przez sporządzenie uzasadnienia wyroku bez wskazania jego podstawy faktycznej, w tym braku określenia faktów uznanych przez Sąd za udowodnione oraz braku określenia przyczyn dla których Sąd I instancji odmówił wiarygodności i mocy dowodowej następującym dowodom: potwierdzeniu nadania z dnia 27 stycznia 2014 r, faktury VAT (...), zaproszenia powódki do udziału w Zwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników Pozwanej z dnia 30 czerwca 2014 r, dowodu nadania w/w zaproszenia wraz z potwierdzeniem odbioru, protokołu z obrad Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników pozwanej z dnia 30 czerwca 2014 r, dowodu z zeznań świadków K. S., M. J., W. T., B. P., L. M., M. Ż. i J. S..

Podnosząc powyższe zarzuty pozwana domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi I instancji, ewentualnie zmiany tego wyroku przez oddalenie powództwa. W każdym razie pozwana domagała się zasądzenia na jej rzecz od powódki kosztów procesu za obie instancje.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE.

Apelacja pozwanej musiała odnieść skutek, choć nie wszystkie zarzuty w niej zawarte zasługują na aprobatę.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Zarzut ten jest uzasadniony częściowo. Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem nawet w środkach zaskarżenia od wyroków zarzut ten może skuteczny w wyjątkowych przypadkach, w których treść uzasadnienia orzeczenia uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (tak m. in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt I UK 49/05, Monitor Prawa Pracy 2006/4/214; z dnia 16 października 2009 r., sygn. akt I UK 129/09, Lex nr 558286; z dnia 19 lutego 2013 r., sygn. akt II PK 168/12, Lex nr 1293960). W rozpoznawanej sprawie uzasadnienie zaskarżonego wyroku narusza w sposób oczywisty w/w przepis, jak chodzi o zgłoszone do rozpoznania roszczenie ewentualne, tj. roszczenie o uchylenie zaskarżonych uchwał w oparciu o przepis art. 249 § 1 k.s.h. Sąd Okręgowy ani nie dokonał ustaleń faktycznych koniecznych do oceny tego roszczenia nie poddał też ustaleń tych procesowi subsumpcji pod w/w przepis prawa materialnego. Zaniechanie Sądu Okręgowego w tym przedmiocie było procesowo usprawiedliwione – Sąd Okręgowy uznał, że dokonane w niezbędnym zakresie ustalenia faktyczne uzasadniają uwzględnienie roszczenia o stwierdzenie nieważności objętego powództwem głównym, w oparciu o art. 252 k.s.h. W tej sytuacji rozważanie przesłanek roszczenia ewentualnego było bezprzedmiotowe. Jednakże Sąd Apelacyjny nie podziela poglądu Sądu I instancji co do istnienia przesłanek z art. 249 § 1 k.s.h. To powoduje konieczność uchylenia wyroku w całości i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Rzeczą tego Sadu będzie rozpoznanie powództwa o uchylenie zaskarżonych uchwał przy uwzględnieniu przedstawionych niżej ocen.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powództwo o stwierdzenie nieważności uchwał nr(...) podjętych na nadzwyczajnym zgromadzeniu pozwanej spółki w dniu 12 lutego 2014 r. nie jest uzasadnione.

Istotne dla takiej oceny fakty jedynie w części wskazał Sąd Okręgowy prawidłowo ustalając, że członek zarządu T. L. samodzielnie – to jest bez wiedzy i udziału powódki, jako drugiego członka zarządu – podjął decyzję o zwołaniu na

dzień 12 lutego 2014 r. nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników, w celu podjęcia uchwały o odwołaniu powódki z funkcji członka zarządu spółki i o powołaniu na tę funkcję swojej matki – L. L.. W dniu 12 lutego 2014 r. został sporządzony akt notarialny potwierdzający odbycie zgromadzenia z udziałem T. L. i podjęcie uchwał dotyczących: nr(...)odwołania B. T. z funkcji członka zarządu, nr (...)powołania na to stanowisko L. L.. Ustalenia te należy **uzupełnić** przez wskazanie, że do powódki skierowano zaproszenie na w/w zgromadzenie, wysłane listem poleconym nadanym w dniu 27 stycznia 2014 roku.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powódka nie wykazała prawdziwości twierdzeń pozwu, jakoby zwołanie zgromadzenia nastąpiło celowo w tym właśnie terminie, gdyż T. i L. L. wiedzieli o tym, że powódka nie będzie mogła odebrać zawiadomienia. Twierdzenia powódki w tym przedmiocie są niekonsekwentne i niespójne. W pozwie powódka podała, że przebywała w tym czasie poza miejscem zamieszkania na urlopie – o czym wspólnik i członek zarządu wiedział – a zawiadomienie o zgromadzeniu odebrała już po powrocie z urlopu. W toku procesu powódka zmieniła swoje stanowisko w tym przedmiocie. Słuchana w charakterze strony tłumaczyła swój brak obecności w siedzibie spółki w tym czasie, koniecznością odbycia leczenia operacyjnego. Zeznała, że poinformowała L. L., która faktycznie współzarządzała spółką, że na początku lutego 2013 r. ma przejść zabieg operacyjny związany z odnowieniem złamania kości ogonowej, następnie podała, że zawiadomienie o zgromadzeniu odebrała dzień po zgromadzeniu „kiedy lepiej się poczuła” (por. protokół elektroniczny rozprawy z dnia 20 października 2015 r, min: 00:30:29 – 00:55:03). Z kolei pełnomocnik powódki na rozprawie apelacyjnej podał, że powódka w dacie zgromadzenia przebywała poza K. a planowana operacja odbyła się w terminie późniejszym. Żadne dokumenty związane z chorobą powódki nie były przedstawione w siedzibie spółki, nie zostały też zaoferowane w charakterze dowodu w niniejszej sprawie. Ten niepełny i niespójny materiał nie stanowi dostatecznej podstawy do przyjęcia, że współzarządzający spółką celowo wybrali termin zgromadzenia na 12 lutego 2014 r, by powódka nie mogła w nim uczestniczyć.

Analizując powyższe fakty na gruncie przepisów kodeksu spółek handlowych stwierdzić należy co następuje.

Zgromadzenie wspólników pozwanej spółki w dniu 12 lutego 2014 roku nie zostało zwołane prawidłowo. Art. 238 § 1 k.s.h. stanowi, że zgromadzenie wspólników zwołuje zarząd. Zwoływanie zwyczajnego lub nadzwyczajnego walnego zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością należy zatem – w zasadzie – w zasadzie - do kompetencji zarządu (art. 235 § 1 k.s.h.) i – jak trafnie wskazuje się w judykaturze – wchodzi w zakres czynności związanych z prowadzeniem spraw spółki, a nie z jej reprezentacją. Pogląd taki został zaprezentowany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, na gruncie analogicznego uprawnienia zarządu spółki akcyjnej. Wskazano przy tym, że dla ważnego podjęcia uchwały przez zarząd spółki wymagane jest istnienie zarządu jako organu osoby prawnej, prawidłowe zawiadomienie wszystkich członków zarządu o jego posiedzeniu oraz podjęcie uchwały w sposób określony w ustawie lub statucie; przesłanki te muszą być spełnione łącznie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2005 r., III CK 296/04, OSNC 2006, Nr 2, poz. 31). (...) zwołania walnego zgromadzenia spółki kapitałowej winna zatem pochodzić od zarządu, jako organu, a nie od jego samodzielnie działającego członka i przybrać formę uchwały (art. 235 § 1 k.s.h.). Pogląd ten nie budzi wątpliwości w orzecznictwie sądów powszechnych (por. m.in. wyrok Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 21 listopada 2006 t, sygn.. akt I ACa 713/06, Lex nr 298401, wyrok Sadu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 marca 2009 r, VI ACa 1560/08, Lex nr 577283). W procesie zwoływania zgromadzenia wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wyróżnić można, co do zasady, dwa etapy. W pierwszym z nich (zwołanie "sensu stricte") konieczne jest podjęcie przez zarząd (art. 235 § 1 k.s.h.) lub inny uprawniony organ (art. 235 § 2 k.s.h.) decyzji o zwołaniu zgromadzenia w sposób właściwy dla tego organu. Kolejną czynnością jest natomiast wysłanie zaproszeń do wspólników, o jakich mowa w art. 238 k.s.h. Czynność ta w znacznej mierze ma charakter techniczny, bowiem w istocie jest zawiadomieniem wspólników o treści uchwały o zwołaniu zgromadzenia, podjętej przez uprawniony organ.

Jak wynika z treści art. 238 § 1 k.p.c. zgromadzenie wspólników zwołuje się za pomocą listów poleconych lub przesyłek nadanych pocztą kurierską, wysłanych co najmniej dwa tygodnie przed terminem zgromadzenia wspólników. Nowelizacja tego przepisu, dokonana ustawą z dnia 12 grudnia 2003 r o zmianie ustawy Kodeks spółek handlowych i innych ustaw (Dz.U.nr 229, poz. 2276) wprowadziła zasadę zwoływania zgromadzenia wspólników, za pomocą przesyłek wskazanych w przepisie – bez konieczności pisemnego potwierdzenia odbioru. Obecnie zatem skuteczność

zwołania zgromadzenia należy oceniać według teorii nadania a nie teorii doręczenia. Nadanie przesyłki w określonym terminie jest wystarczające dla prawidłowości zwołania zgromadzenia nawet wtedy, gdyby okazało się, że przesyłka nie da się doręczyć. Zarząd jest związany adresem wspólnika figurującym w księdze udziałów i zaniechanie przez wspólnika podania nowego adresu nie może obciążać spółki (tak. m. in. Mateusz Rodzyńkiewicz, Komentarz do art. 238 Kodeksu spółek handlowych, LexisNexis 2014).

Dokonane przez Sądy obu instancji ustalenia faktyczne ocenione w na gruncie przepisów prawa materialnego, rozumianych w sposób wyżej wskazany, prowadzą do następujących wniosków.

Pierwszy etap zwoływania nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników pozwanej spółki był wadliwy. Zgromadzenie, którego przedmiotem miało być odwołanie jednego z dwóch członków zarządu spółki z o.o. powinno być zwołane uchwałą podjętą przez obu tych członków (art. 235 § 1 k.s.h. w zw. art. 208 § 4 k.s.h.). Nie budzi wątpliwości, że uchwały, które zostały podjęte bez udziału powódki w dniu 12 lutego 2014 r, nie dotyczą zwykłych czynności spółki. Rozstrzygnięcie, co jest czynnością większej wagi (przekraczającą zakres zwykłych czynności), a co nie, zależy od stosunków danej spółki. Sprawy nieprzekraczające zakresu zwykłych czynności spółki to takie sprawy, które – ze względu na przedmiot przedsiębiorstwa spółki i skalę prowadzonych przez nią interesów – dzieją się w spółce normalnie i na bieżąco. Do takich czynności z pewnością nie należy wymiana jednego z dwóch członków zarządu, będących jednocześnie jedynymi wspólnikami spółki, o równych w niej udziałach. Wspólnicy winni byli wspólnie podjąć uchwałę w przedmiocie zwołania nadzwyczajnego zgromadzenia. Brak jej podjęcia powoduje wadliwość proceduralną w zwołaniu zgromadzenia, która przesądza o tym, że powódka ma legitymację do wytoczenia powództwa o stwierdzenie nieważności, bądź uchylenie zaskarżonych uchwał (art. 250 pkt. 4 k.p.c.).

Uchwały podjęte z naruszeniem ustawowych wymagań proceduralnych są nieważne (art. 252 § 1 k.s.h. – tak, w odniesieniu do spółki akcyjnej: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 lutego 2005 r, III CK 296/04, OSNC 2006/2/31), jednakże stwierdzenie nieważności może nastąpić tylko wtedy, gdy dane naruszenie mogło mieć istotny wpływ na treść uchwał (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2007 r, II CSK 163/07, OSNC 2008/9/104). Ta ostatnia zasada decyduje o tym, że powództwo B. T. o stwierdzenie nieważności uchwały nie może zostać uwzględnione. Mimo to, że sam akt zwołania zgromadzenia był wadliwy, powódka została prawidłowo zawiadomiona o terminie i zgromadzenia i przedmiocie obrad – listem poleconym. Jak wynika z ustaleń faktycznych powódka nie wykazała, by wyraziła pisemną zgodę na elektroniczne zawiadamianie jej o zgromadzeniach, nie wykazała też, by informowała wspólnika, iż w okresie stycznia i lutego 2014 r nie będzie przebywać pod adresem wskazanym w księdze udziałów. Tym samym, jak trafnie wywodzi pozwana, uzasadniony jest wniosek, że powódka mogła przyjść na zgromadzenie i zablokować swoim głosem podjęcie zaskarżonych uchwał. To zaś uzasadnia wniosek, że samo niepodjęcie uchwały o zwołaniu nadzwyczajnego zebrania wspólników pozostaje bez wpływu na treść podjętej uchwały, skoro powódka mając taką możliwość, nie głosowała nad jej podjęciem.

W tej części powództwo B. T. powinno zostać oddalone rozpoznane natomiast musi zostać powództwo o uchylenie przedmiotowych uchwał. Stwierdzając nieważność uchwał Sąd Okręgowy nie dokonał jednak ustaleń faktycznych pozwalających na ocenę pozostałych twierdzeń powódki a mianowicie, że zaskarżona uchwała dobre obyczaje oraz, że krzywdziła powódkę. Nie dokonał też Sąd materialnoprawnej oceny roszczeń zgłoszonych jako ewentualne. Prowadzi to do wniosku, że istota sprawy, jak chodzi o to roszczenie nie została rozpoznana (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2016 r, III CSK 172/15, nie publ.). Procesowa konstrukcja powództwa ewentualnego powoduje, jak w sprawie niniejszej, konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku w całości.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy uwzględni dokonane wyżej oceny a następnie dokonana ustaleń faktycznych koniecznych do przesądzenia na gruncie art. 249 § 1 k.s.h. czy rację ma powódka podnosząc, że zaskarżone uchwały są sprzeczne z dobrymi obyczajami, bądź też/oraz krzywdzą powódkę. Dokonując oceny już zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Okręgowy będzie zmierzał do wyjaśnienia jaki był dotychczasowy tryb zwoływania zgromadzeń wspólników oraz jaka była rzeczywista przyczyna podjęcia przedmiotowej uchwały – czy, jak twierdzi powódka – pozbycie się jej ze spółki, wobec narastającego konfliktu, czy też – jak twierdzi pozwana – zaniechanie przez powódkę obowiązków wspólnika i uchylenie się przez nią od prowadzenia spraw spółki.

Sąd Okręgowy przeprowadził wszystkie dowody wnioskowane przez strony a materiał ten, w szczególności zeznania świadków i stron, winny być przedmiotem analizy Sądu Okręgowego przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Z przyczyn wskazanych wyżej Sad Apelacyjny orzekł jak na wstępie w oparciu o przepis art. 386 § 4 k.p.c.

SSA Marek Boniecki SSA Wojciech Kościółek SSA Hanna Nowicka de Poraj